

**[„CONTELE HOYOS SOSIND LA
VIENA...”] – de Mihai Eminescu
[15 decembrie 1881]**

Fotografie de arhiva. Mihai Eminescu de Nestor Heck – 1884. Basarabia-Bucovina.Info

Contele Hoyos sosind la Viena, unde a fost chemat de ministrul de externe pentru a raporta, oficiosul „Fremdenblatt” crede că va afla în curând dacă sunt întemeiate speranțele pentru o încurândă restabilire a relațiilor amicale la cari o îndreptățeau cele mai nouă informațiuni din București.

Multe știri, urmează oficiosul vienez, indicau că în adevăr d-nii din București pun mare preț pe înlăturarea încurândă a incidentului provocat de discursul tronului. Nu numai că organul declarat al cabinetului din București se servă de un limbaj plin de afecțiune pentru monarhia noastră, dar și din vizita pe care d. Brătianu a făcut-o ambasadorului nostru înainte de a părăsi Bucureștii se poate conchide că sferile conducătoare din România s-au lămurit asupra seriozității situației și au hotărât a și lucra conform cu ea. Vor fi decis sau nu încă modul în care să dea satisfacțiune monarhiei noastre? Nu știm. Dar credem a putea admite că d. Brătianu s-au lămurit pe deplin ce puțin preț au pus sferile determinante de la noi pe declarațiunile făcute de d-sa acum opt zile în Camerele române. Contele Hoyos desigur nu l-a lăsat în îndoială că guvernul nostru nu a putut găsi o satisfacțiune suficientă pentru necuviințele din discursul de tron în evazivele considerațiuni istorice cari ocoleau esența lucrului pe cari le-au făcut

D. Brătianu cu privire la însemnătatea monarhiei noastre pentru națiunea română. Singur faptul că ambasadorul a fost chemat la Viena pentru a face raport era o dovadă îndestul că în sferile hotărâtoare opinia despre insuficiența declarațiunilor d-lui Brătianu era aceeași ca și opinia publică din amândouă jumătățile monarhiei.

Mult au trecut de când organele celor mai diverse partide de dincoace și de dincolo de Leitha n-au judecat atât de în acord asupra vreunei cestiuni ca în cazul de față. Atitudinea pe care au observat-o foile dirigente ale tuturor partidelor față cu acea „causerie „ istorică, dar prea puțin politică a d-lui Brătianu a fost o dovadă cât de exact a judecat guvernul

nostru când au văzut în întorsăturile ciudate a discursului de tron o atingere a respectului datorit monarhiei noastre.

Ție seama de aceasta și „Le Journal des débats” și „Le Nord” din Bruxelles, care, referindu-se la un articol din „Fremdenblatt”, se mirau cum de n-am putut găsi în discursul de vineri al d-lui Brătianu o satisfacție suficientă pentru lipsele de tact ale discursului tronului. Speranța pe care o exprima foaia rusească ce apare în Bruxelles, cumcă cabinetul din Viena, în contra manierei noastre de a vedea, se va declara mulțumit cu declarațiunile d-lui Brătianu, a fost înlăturată prin fapte. Avem cu atât mai puține motive de a intra într-o polemică cu „Le Nord” cu cât n-am tăgăduit orice însemnătate discursului d-lui Brătianu, precum susține acea foaie. N-am putut vedea în ea o satisfacțiune suficientă și împărtășim părerea aceasta cu majoritatea mare a acelei populații din Austro-Ungaria care se interesează de politică. Convingerea aceasta a câștigat – o și „Le Journal des débats” din citirea gazetelor austriace și se arată rău dispus pentru aceasta. Adresându-se direct la „Fremdenblatt”, foaia franceză ne spune că, de vreme ce, după propria noastră părere asupra conflictului, ordinul dat contelui Hoyos de a suspenda relațiile sale personale cu guvernul din București nu are a face cu cestiunea dunăreană, am putea să ne mulțumim cu declarațiunile d-lui Brătianu, căci, dacă provocațiunea a fost numai platonice, nici satisfacțiunea nu trebuie [să] fie astfel. Logica acestui raționament e cu totul nepricepută pentru noi. Nu urmează deloc că provocațiunea a fost platonice din faptul că guvernul nostru nu pune în legătură esența meritorie a cesiunii dunărene cu afacerea de onoare ocazională prin discursul tronului. Platonismul nu e nicăiri mai puțin la locul lui decât în afaceri de onoare.

Nu cunoaștem insulte platonice și prin urmare nici satisfacțiuni platonice și ne mirăm că tocmai o foaie franceză ne dă o asemenea lecție despre afaceri de onoare.

Nu cerem de la România un lucru ce n-ar fi echitabil. Nu facem

cabinetului din București pretențiuni cari ar putea să-i atingă onoarea. După cât știm – și credem a fi bine informați în punctul acesta – cabinetul vienez n-au făcut nici o cerere în București în privirea satisfacțiunii exigibile pentru mesajul tronului. Cu totul din vânt e aserțiunea pe care-o întâmpinăm într-o telegramă din Praga a „N[oii] prese libere”, care zice că, după asigurări oficioase, demisiunea d-lui Brătianu ar fi singurul mijloc al unei învoieli pacifice cu România. „Noua pr [esă] liberă” însăși pune-n îndoială aserțiunea corespondentului ei; și-n adevăr are cuvinte pentru aceasta, cu toate că o telegramă din Viena a ziarului „Politik” (din Praga) declară fără nici o rezervă că, în sferele Ministeriului de Esterne, demisiunea d-lui Brătianu e considerată ca singurul mod al unei înlăturări pacifice a diferențelor dintre Austro-Ungaria și România. După toată probabilitatea corespondentul „N[oii]. pr [ese] libere” și-au luat înțelepciunea din telegrama ziarului „Politik”, dar n-a avut cuvânt de a vedea în ea o comunicație din sfere guvernamentale. Știrea din „Politik” a influențat-o tot atât de puțin Ministerul de Esterne ca și articolele provocatorii pe cari organul boem le aduce din când în când în contra actualului ministeriu sîrbesc, pentru a face bucurie d-lui Ristici. Dar acestea în treacăt. Repetăm că din partea cabinetului nostru nu i s-au pus guvernului din București nici un fel de condiții de la îndeplinirea cărora ar atârna închiderea incidentului. Rezultă din toate că Ministerul nostru de Esterne lasă la libera apreciere a sferelor guvernamentale din România de-a găsi modul propriu pentru a restabili vechile relațiuni amicale între România și monarhia noastră; dar se ‘nțelege de sine că satisfacțiunea trebuie să fie leală, și fără rezervă și să corespundă cu uzanțele diplomatice ce există între state suverane și cu poziția de mare putere a Austro-Ungariei.

MIHAI EMINESCU

OPERA POLITICA

1 ianuarie – 31 decembrie 1881

TIMPUL

EDIȚIE CRITICĂ ÎNTEMEIATĂ DE P E R P E S S I C I U S

EDIȚIE CRITICĂ ÎNGRIJITĂ DE MUZEUL LITERATURII ROMÂNE

Coordonator DIMITRIE VATAMANIUC

Editura Academiei RSR, 1985-1989

Vol XII

Mihai-Eminescu.Ro